

Nemzeti
Közművek
H Á L Ó Z A T

NKM Áramhálózati Korlátolt Felelősségű Társaság Elosztói Üzletszabályzata

M5. számú melléklet

A Korlátozási Rendelet Eljárási Rendje

A Korlátozási Rendelet Eljárás Rendje

Jogforrások

- A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: VET)
- A helyi önkormányzatok és szerveik feladat- és hatásköréről szóló 1991. év XX. törvény 65. § (1) bekezdése
- A villamosenergia-rendszer jelentős zavara és a villamosenergia-ellátási válsághelyzet esetén szükséges intézkedésekről szóló 280/2016 (IX.21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet)
- Üzemi Szabályzat

Az Eljárás Rend célja

A villamosenergia-rendszerben váratlanul, vagy előre láthatóan fellépő átmeneti, illetve tartós teljesítményhiány esetén a villamosenergia-fogyasztás csökkentése, vagy szüneteltetése, a rendszer teljesítmény egyensúlyának fenntartása, illetve helyreállítása érdekében.

Hatásos terheléskorlátozás alkalmazásával meg lehet előzni az erőművek üzemének és az energia rendszernek az esetleges összeomlását, így elkerülhetővé válnak a hosszú ideig tartó és nagy területre kiterjedő üzemzavarok.

A felhasználói terhelés korlátozások rendszere

A teljesítményhiány jellegétől függően az alábbi korlátozási típusok fordulhatnak elő:

- Előre látható (hatósági) villamos terheléskorlátozás
- Előre nem látható (üzemzavari) villamos terheléskorlátozás
- Területi terheléskorlátozás

Hatósági villamos terheléskorlátozás

Elrendelésére a Kormányrendeletben meghatározott esetben kerülhet sor, ha a villamosenergia-rendszerben olyan mérvű teljesítmény-, vagy tüzelőanyag hiány lép fel, amelynek következtében a teljesítmény egyensúly helyreállítása várhatóan hosszabb időt vesz igénybe. Időtartama előre általában nem rögzíthető. A korlátozási teljesítményeket 18 fokozatba kell sorolni.

Végrehajtása a Rotációs Kikapcsolási Rend (továbbiakban RKR) alkalmazásával történik.

A hatósági villamos terheléskorlátozást a Kormány döntése alapján a Rendszerirányító operatív személyzete rendeli el és oldja fel.

Üzemzavari villamos terheléskorlátozás

Fajtái:

Frekvencia függő terheléskorlátozás (FTK) jelentős frekvencia csökkenéssel járó üzemzavari helyzetben a frekvencia adott érték alá csökkenésének a megakadályozására alkalmazzák. Az FTK rendszert fokozatokba kell sorolni, a fokozatok frekvencia beállítását, késleltetési idejét és a fokozatokba bevont teljesítmények nagyságát a Rendszerirányító határozza meg.

Frekvenciától független terheléskorlátozás (FKA) alkalmazására akkor kerül sor, amikor hirtelen nagymértékű teljesítmény csökkenéssel járó üzemzavar következik be és ennek ellensúlyozása azonnali beavatkozást igényel. Az egyes fokozatok élesztésére, bénítására a Rendszerirányító ad utasítást.

Végrehajtása történhet automatikusa (FTK, FKA), illetve kézi indítással (FKA).

Az üzemzavari korlátozás az egyes felhasználóknál maximum 6 órán keresztül tartható fenn.

A területi terheléskorlátozás

A helyi villamosenergia-elosztórendszerben általában több, egyidejűleg fellépő meghibásodás miatt szükségessé váló korlátozás. A területi terheléskorlátozás alkalmazására egy alállomás teljes vagy részleges üzemképtelensége esetén – amikor az alállomás felhasználói területének ellátása csak a középvezetési hálózatról lehetséges – kerül sor. A terheléskorlátozást az NKM ÁRAMHÁLÓZATI KFT. üzemirányító szervezete (HÁLIR) rendeli el.

Tervezés

A rendszerirányító által biztosított alapadatok

A villamosenergia-szolgáltatás korlátozásához (továbbiakban: RKR) a rendszerirányító (MAVIR ZRt.) összeállítja és megküldi a kialakítandó fokozatok számát, az egyes fokozatokba bevonandó teljesítmény értékeket.

Az RKR tervezet összeállításának menete

- Az alapvető felhasználók körét – az illetékes megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság, az átviteli rendszerirányító és a területileg illetékes elosztó véleményének kikérése mellett – a Hivatal állapítja meg. A felhasználók alapvető felhasználóként történő kijelöléséről a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság, a Honvédelmi Minisztérium, az egészségügyért felelős miniszter, a hálózati engedélyes, vagy a felhasználó javaslata alapján a Hivatal közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint hivatalból dönt.
- A 400 kW-nál nagyobb egyedi felhasználók listája tartalmazza a csúcsidei és a csúcsidőn kívüli szerződött teljesítményeket.
- HÁLIR gyűjti össze a középvezetési vonalak téli csúcsterheléseit.
- A rendszerirányító által adott alapadatokból (kék–piros tábla, 18-18 csoport), valamint az összegyűjtött felhasználói adatokból a HÁLIR összeállítja a sorrendtervezetet. A tervezés során biztosítani kell az egyes fokozatokban előírt teljesítményeket.
- Amennyiben az előírt teljesítmény a nem védett felhasználókból (kék tábla) nem állítható össze, úgy a piros táblázatba az alapvető felhasználók is bevonhatók.

Jóváhagyás

- A HÁLIR által összeállított RKR tervezetet a rendszerirányító (MAVIR ZRt.) részére kell megküldeni.

- MAVIR ZRt. az országos összesítés után a tervezetet a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (továbbiakban: MEKH) részére továbbítja jóváhagyásra.
- A MEKH határozatban történő jóváhagyás után az RKR-t megküldi a rendszerirányítónak és az NKM ÁRAMHÁLÓZATI KFT.-nek is.

Felhasználói tájékoztatás

- A jóváhagyás után az NKM ÁRAMHÁLÓZATI KFT. tájékoztatja az RKR-be határozattal bevont egyedi felhasználókat, hogy mely RKR csoportba, fokozatba lettek besorolva.
- A határozat szerinti besorolás a hálózathasználati szerződés részévé válik, a felhasználóknak az RKR végrehajthatósága érdekében nyilatkozniuk kell az esetleges erre vonatkozó utasítás vételére feljogosított személyek elérhetőségéről.

Felkészülés az RKR végrehajtására

- A jóváhagyott RKR alapján HÁLIR diszpécseri számára előre összeállított (kék-piros) táblázatok készülnek, melyek figyelembevételével kerül végrehajtásra - elrendelés esetén - a kikapcsolás.
- Vonali felhasználóknál a táblázat tartalmazza: a vonal nevét, fokozatát, téli csúcsterhelését.
- Az egyedi felhasználóknál a táblázat tartalmazza: a felhasználó nevét; fokozatát; az elektronikus nevét és elérhetőségét, a felhasználó szerződött teljesítményét (csúcsidei/csúcsidőn kívüli); a felhasználó nem nélkülözhető teljesítményét.

Elrendelés

- Az RKR elrendelését a Kormány határozatnak megfelelően a rendszerirányító végzi távbeszélőn keresztül a HÁLIR felé.
- Az RKR előre látható, tervezett alkalmazása esetén a Rendszerirányító az időben soron következő kikapcsolandó csoportokról – a tényleges végrehajtást megelőzően legalább egy órával – értesíti a HÁLIR-t, aki ennek alapján elvégzi az egyedi felhasználók kiértékelését.

Végrehajtás

- Az RKR-t a rendszerirányító rendeli el.
- Az RKR végrehajtását a HÁLIR végzi el.
- Az előre elkészített RKR táblázatok alapján az előre elrendelt időpontban, az elrendelt fokozatba tartozó vonali felhasználókat a HÁLIR telemechanikai távműködtetéssel kapcsolja ki.
- Az egyedi felhasználók előzetesen távbeszélőn utasítást kapnak a HÁLIR-tól az előre meghatározott időpontban szükségesé váló kikapcsolásra, illetve a vételezett teljesítmény csökkentésére.
- Az RKR-t 3 óránál nem hosszabb időtartamú – felhasználói megkülönböztetés nélküli – periódusokban váltakozva kell alkalmazni.

- Amennyiben a korábbi elrendeléssel a felhasználói kör 100 %-a bevonásra került az RKR-be, úgy rotációra nincs mód. Rotációt max. 50 %-os felhasználói kör bevonása esetén lehet végezni.

Feloldás

- Az RKR feloldását a rendszerirányító útmutatása alapján az Üzemirányító szervezetek végzi.
- A feloldás után azonnal (vagy a feloldáskor meghatározott időpontban) az Üzemirányító megkezdi a vonali felhasználók visszakapcsolását telemechanikai távműködtetéssel.
- Az egyedi felhasználók visszakapcsolására az Üzemirányító telefonon ad utasítást.

Dokumentálás

- A végrehajtott RKR dokumentálása az üzemirányító diszpécserek által az előre készített táblázatok megfelelő helyeinek kitöltésével történik. Az összesítést a HÁLIR végzi.
- Az RKR legfontosabb adatai az üzemi naplóban is rögzítésre kerülnek: elrendelt csoport fokozata, elrendelés időpontja, végrehajtás időpontja, feloldás időpontja.
- A végrehajtott RKR-ről összegyűjtött adatok rendelkezésre állását követően – előzetes tájékoztatási céllal – írásban (e-mail, illetve fax formában) megküldésre kerülnek a MAVIR ZRt. részére.
- Az RKR eseményeket kiértékelő táblázat minden korlátozási típusra és fajtára külön készül és a korlátozási esemény megszűnését követő 36 órán belül megküldésre kerül a rendszerirányító részére.
- A rendszerirányító részére a tájékoztatás a HÁLIR feladata.